

Släkt?

- A. Denne kung begravdes 22 juni 1634 och har fått en bakelse uppkallad efter sig. Vem var hans farfar?

- B. Farfadern hade många barn. Vem av dem reste till England för att hälsa på Elisabeth I och hennes hov?

- C. Kungen i fråga A fick två barn som uppnådde vuxen ålder, vad var deras namn?

A _____

B _____

C _____

Kulturarvsfrågan

A. Denna by i Dalarna är välkänd i folkmusikkretsar. Här arrangeras varje år en stor träff för landets spelmän – en tradition som i år firar 50 år. Spelmännen har återvänt år efter år, men ett par andra inslag inte blev lika långlivade. **Vad heter byn, och vilka var de inslag som inte levde vidare efter det första året?**

B. Vad kallas hantverkstekniken som använts här?

C. Sveriges senaste Unesco-världsarv är Hälsingegårdarna som fick världsarvsstatus år 2012. Av cirka 1000 hälsingegårdar valdes några välbevarade gårdar ut till att bli världsarv. **Hur många gårdar valdes ut?**

A _____

B _____

C _____

Svampjakt

Hösten är mer eller mindre överstökad till förmån för vintern. Vi spolar tillbaka tiden något och minns skogspromenader och svamplock..

- A.** Under semesterveckan på Öland plockar du en korg full med svamp. Du är en ovan svampplockare så du har mest plockat olika soppar eftersom du hört att de är säkra att äta. När du kommer hem lagar du till dessa och avnjuter en härlig måltid, men får dock strax allvarliga magkramper. **Vilken svamp har du fått med dig hem och vilket ämne har du fått i dig?**
- B.** På en björk hittar du en stor brunsvart utväxt som du först tänker är en vril, men när du kollar närmare på den ser du att den växer utanpå trädet snarare än är en del av det och förstår att det handlar om en mycket åtråvärd svamp. Eftersom det inte är din skog plockar du den självklart inte, men börjar räkna för dig själv på hur mycket du skulle kunnat tjäna om du gjort det. **Vad heter svampen på svenska?**
- C.** Några veckor in på hösten när barnen kommit in i lunken på förskolan och vardagen är på plats börjar du få klåda och upptäcker ringformationer på huden. Du inser att du har lyckats få hem en ny typ av svamp. **Vad kallas denna?**

A _____

B _____

C _____

Förbudsdiktning

Inför förbudsomröstningen 1922 publicerade denna poet och nykterhetskämpe en diktsamling till stöd för ja-sidan. I den andra delen av tre i sin självbiografi skyller han nederlaget i omröstningen bland annat på de frireligiösas svala intresse. I en dikt till ett stort förbudsmöte valde ändå denna övertygade ateist att hylla en specifik frikyrka för deras insatser i förbudskampen.

I nattens ensliga timma en kristen jag vaka ser

och kalla sin guds välsignelse över sin kampgärning ner.

- A. 2019 gav en svensk journalist ut en samling av vår diktares texter från andra världskriget. Journalisten har flera gånger skrivit artiklar tillsammans med en rysk regimkritiker som flydde till Sverige 2013 men i år kunde återvända till Ryssland. **Vad heter denna ryska Putinmotståndare?**
- B. En annan känd svensk poet blev som 28-åring frälst och anslöt sig till frikyrkan som vår förbudsdiktare hyllade. Som frikyrklig kulturpersonlighet var hon omstridd, bland annat eftersom hon var öppen med sitt alkoholmissbruk. Titeln på hennes sista diktsamling, från 1989, refererar till en Psaltarpsalm. **Vilket nummer har denna psalm?**
- C. Den aktuella frikyrkan driver en affärsverksamhet som i år firar 120-årsjubileum. **Vad heter VD:n för denna verksamhet?**
- D. 1922 kom även en nyttgåva av vår förbudsdiktarens tidigare samling från 1915 med propagandistiska dikter mot fylleriet. Titeln på samlingen hänvisar till en bok där en känd vildmarksskildrare öppenjärtigt berättat om sitt förhållande till alkohol, från den första fyllan i femårsåldern. **Vad är den engelska originaltiteln på denna roman, som innehåller den första kända användningen av rosa elefanter som symbol för fylleristen delirium?**

A _____

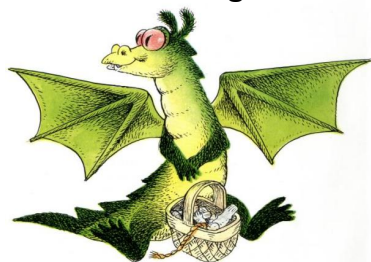
B _____

C _____

D _____

Drakeld

- A. "Bara en liten berättelse om en drake" var önskemålet som ledde fram till att en av våra mest folkkära författare skrev ner berättelsen om den här figuren. **Vad hette tidningen som den först skrevs för?**

- B. "Ibland måste man göra saker man inte vågar, annars är man ingen människa utan bara en liten lort." är ett citat från en annan välkänd saga av samma författare. **Vad kallas draken i den berättelsen?**

- C. Att många drakar kan spruta eld känner de flesta till. Men för den som inte har en drake till hands kan det vara bra att själv kunna göra upp en eld. **Vad kallas de här tre typerna av eld?** (Alla tre krävs för godkänt svar)

A _____

B _____

C _____

Sport

- A. Personen var ett av Sveriges guldhopp inför sommar-OS 2008. Tyvärr kvalade hen aldrig in i finalen det året. 2012 tog hen revansch och vann ett olympiskt silver. **Vad heter hen och i vilken idrottsgren tog hen silvret?**
- B. Vem var det som knep guld 2008?
- C. Hur många följare har idrottaren i fråga A på sitt instagramkonto?

A _____

B _____

C _____

Välanvända bokstäver

&(),-.01234567890:
ABCDEFGHIJKLMNOPS
TUVWXYZabcdefghijklm
nopqrstuvwxyzšŃžřÄ
ÅČŃÖäčňödŠĐžÁá

- A. Ovanstående typsnitt ser många av oss dagligen. I vilket sammanhang kan du se det?
- B. Vad heter typsnittet?
- C. Vem skapade typsnittet i dess ursprungliga form?

A _____

B _____

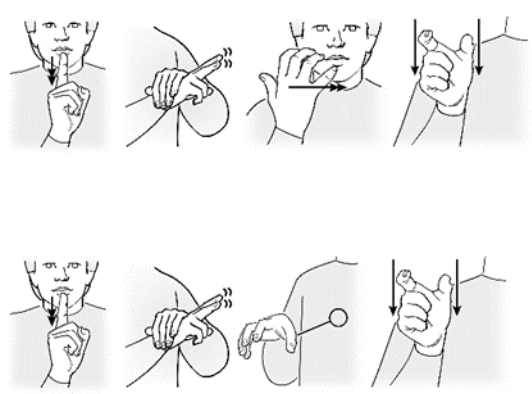
C _____

Lättläst?

A. L N F C C A O O W W F J O W W A A O W W O F F F J W W P A A A P J W A
 O W W J O W W J W O W F O W O W O O O W W W J W W O O F F F J
 W J O C F F A W O F F A W F A W F W O O W O W J W W O O C O O
 W W A W C F A O W F F F F F O O O A W W F W W O O O?

B. ---|..|---|---|..|..|---|---|---|..|..|---|---|---|---|---|---|---|---|
 ---|..|..|---|---|..|..|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
 ---|..|..|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|?

C. Teckenspråk är ju varken ett chiffer eller en kod, utan helt eget språk. Men det kan vara nog så svårt att tyda för den som inte är insatt. Vilken barnvisa tecknas på bilderna nedan?

A _____

B _____

C _____

Helt utan röd tråd

- A. När blev nuvarande ordförande i IOGT-NTO, Johnny Mostacero, vald till just ordförande av kongressen? (Datum och år)
- B. Denna lördag sändes som vanligt P4 melodikrysset. **Vilket var rätt svar på fråga Lodrätt 7?**
- C. Låten som framfördes vann en stor musiktävling. Låtens titel hänvisar till en mytisk fågel. Rebus: den mytiska fågeln + programmet ger er namnet på en utbildning för strategiskt ledarskap inom ideell sektor. **Vilken organisation är det som arrangerar den utbildningen?**

A _____

B _____

C _____

Allas vår kloka Oscar!

Få personer har påverkat folkbildningen lika mycket som Oscar Olsson. Som en eldsjäl inom nykterhetsrörelsen så var det han som kom på idén med studiecirkel, något som idag är en självklar del av folkbildningsverige. Året var 1902 när han presenterade sin idé på ett nykterhetskafé i Lund, och idag har det gått 117 år, och få är de svenskar som aldrig deltagit i en studiecirkel.

- A. Vad hette den tidskrift Oscar startade 1917 och var chefredaktör för fram till 1936? Stora delar av Oscars familj var med i produktionen av tidningen.
- B. Vad hette Oscars andra hustru, som även var verksam som reformpedagog? För- och efternamn vill vi ha här.
- C. Olsson var riksdagsledamot för Socialdemokraterna under lång tid, och vid 1920 års riksdag lade han en motion som syftade till en översyn av villkoren för folkbildningsarbetet. Samma år fanns ytterligare två motioner med liknande innehåll. Vilka riksdagsledamöter hade skrivit de två andra motionerna? Efternamn räcker.

A _____

B _____

C _____

Franskklingande förtöjningar

- A. Vad kallas en anordning av det slag som fotot återger?
- B. Hur många likadana står det i vattnet mellan två svenska broar, varav den ena har tolv stenlagda brovalv? Dessa kan ha skymtats under en av IOGT-NTO:s kongresser någon gång senaste decenniet.
- C. I vilken holländsk stad började man använda dessa anordningar?

A _____

B _____

C _____

Från sport till världsarv

Trots att Sverige är ett ganska litet land, har vi lyckats nå många sportsliga framgångar på den internationella scenen – inte minst vid fotbolls-vm för damer i Frankrike i somras. Nu söker vi en vinnare på en annan arena. Det gäller en stor internationell tävling där segerresultatet 2019 var 4:54:24.

- A. Vad heter segraren med detta resultat?
- B. I samma tävling kom en person från ett annat europeiskt land på 4:e plats. **Vad heter statschefen i detta land?**
- C. Landet i fråga b) har åtta platser noterade på UNESCOs världsarvslista. **Vad heter den senaste?**

A _____

B _____

C _____

Vad är detta?

Det finns för många prylar som är viktiga för oss och många som vi inte använder varje dag.

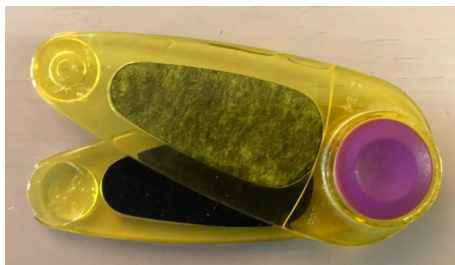
A. Vad kallas en sådan här?

B. Vad tillverkas med hjälp av denna?

C. Vad används den här till?

A _____

B _____

C _____

Musikaliskt

- A. Den här sortens skylt symboliserar både en typ av inrättning och en musikstil. **Vad heter inrättningen/musikstilen?** (vi söker det engelska namnet)

- B. Musikstilen framförs i princip alltid a cappella, och alltid i fyra stämmor. **Vad heter de fyra stämmorna?** (alla fyra namnen krävs för poäng)
- C. Det tävlas i musikstilen i fråga och Sverige har varit väldigt framgångsrika både på dam- och herrsidan, inte minst med ett VM-guld hos damerna i senaste VM. **Vad heter de två internationella organisationer som arrangerar världsmästerskapen på herr- respektive damsidan?** Båda kan sammanfattas med 3-bokstavsförkortningar, det räcker med de två 3-bokstavsförkortningarna för poäng.

A _____

B _____

C _____

Svensk musik – en exportvara

Svensk musik är en av våra viktigaste exportvaror och några hävdar att startskottet för detta var den 6 april 1974 när ABBA vann Eurovision Song Contest och Björn Skifs & Blåblus toppade hitlistan i USA. Men långt innan dess var svenska artister populära utomlands och placerade sig på olika listor.

- A. Vem var den första svenska artist som låg på den amerikanska hitlistan Billboard Hot 100?
- B. Denna artist tävlade i den svenska Melodifestivalen på 2000-talet tillsammans med några vänner. De tog sig också vidare till finalen. **Vad hette låten de tävlade med?**
- C. Artisten i a) har varit mycket produktiv inom flera områden i showbiz. Under 1970-talet hade artisten en hit med en låt som dels innehåller artistens eget namn, dels en geografisk beskrivning. Låten finns som första spår på ett studioalbum, men är också utgiven på en singel där denna låt är på den ena sidan (ja det var på den tiden när man vände på vinylplattorna), men **vad hette låten som var på den andra sidan på denna singel?**

A _____

B _____

C _____

Heraldik

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

A. Vilka av dessa vapen tillhör en svensk stad/kommun?

B. En av dessa städer ligger inte i Europa. Vilken och i vilket land ligger den?

C. Tre av dessa vapen tillhör något annat än en stad/kommun. Vilka och vad tillhör de?

A _____

B _____

C _____

HUM?

- A. Denna maträtt bestående av garbanzoböner, frön av *Sesamum indicum* och olivolja härstammar från det gamla Levanten-området och är numer ett populärt inslag i vår matflora. Den serveras ofta ihop med en annan maträtt, gjord på samma huvudingrediens, och som även den har tagit plats i mångas hjärtan – och magar. **Vad kallas den andra rätten när den istället är tillverkad av *Vicia faba*?**
- B. Byter du ut en bokstav i en av maträtterna ovan får du ett djur med stor spridning över världen. Denna krabat kräver endast 4 gr föda per dag och kan med lätthet ta sig igenom en öppning så liten som 6 mm. En tecknad variant av djuret figurerar i en känd serietidning där den tillsammans med sin kanske otippade bästa vän ibland hänger med på huvudfigurens äventyr. **Var bor vännerna?**
- C. Om du nu istället helt tar bort bokstaven du nyss bytte ut får du namnet på en del av jordmånen som till stor del består av förmultnat organiskt material. Partiklar från den här jordhorisonten är bland annat ofta inblandade när en sjö färgats brun och det bildats dy på sjöbotten. Men alldeles frånsett det så delar den även namn med en amatörteaterförening som under ett flertal år arrangerat en populär barnteaterfestival i en svensk småstad. En annan, något större, festival arrangerades även den i samma stad. Festivalen som gick i graven 1996, återuppstod förra året om än i betydligt mindre format. **Ett band deltog både första året festivalen arrangerades, och när den återuppstod. Vilket?**

A

B

C

En hälsning

Hitta namnen! Bokstäverna som blir kvar bildar en hälsning.

G	R	O	B	E	D	I	P	E	P	G	P	R	B	L	BENGTSSON
F	R	I	D	L	U	N	D	I	S	R	Ö	O	O	H	BERGDAHL
N	L	I	N	D	S	T	E	D	T	E	N	M	B	A	BOBERG
M	Ö	R	T	S	S	R	O	F	R	B	I	S	E	D	BOGELID
S	K	A	R	D	D	N	A	L	O	M	L	S	R	G	ELISASSON
L	A	E	N	M	R	I	O	G	J	L	S	E	G	R	FORSSTRÖM
T	H	Ö	R	N	O	Å	L	S	H	O	S	J	N	E	FRIDLUND
W	A	L	L	I	N	L	G	E	S	H	O	R	A	B	HANSSON
H	A	N	S	S	O	N	B	E	G	N	N	Ö	M	O	HJORT
I	V	A	R	S	S	O	N	R	R	O	A	D	Y	V	HOLMBERG
E	L	I	S	A	S	S	O	N	E	Ä	B	H	N	I	HÄREGÅRD
S	N	Ö	S	T	R	Ö	M	T	J	G	H	U	O	L	IDEBORG
G	R	E	B	Ö	M	O	S	T	A	C	E	R	O	J	IVARSSON
N	O	S	S	T	G	N	E	B	R	E	T	S	E	W	JESSMOR
T	H	E	L	L	M	A	N	U	D	E	N	I	U	S	JOHANSSON
															LINDSTEDT
															MOSTACERO
															NILSSON
															NYMAN
															SEGERBLOM
															SNÖSTRÖM
															THELLMAN
															THÖRN
															UDENIUS
															WALLIN
															WESTER
															ÖBERG
															ÖRJES

A. Hur lyder hälsningen?

B. Under 2018 ordnades ett antal aktiviteter runt om i landet där figuren som skickat hälsningen nog var inblandad. Hur många?

C. Alla personer i ordlistan har något gemensamt. Vad?

A _____

B _____

C _____

Historiekoll

Många saker händer under årens lopp, och många människor passerar genom vår rörelse. Vissa syns och hörs mera, som till exempel de som sitter i våra förbundsstyrelser.

Vilka har du koll på?

- A. Vem var förbundsordförande i NTO när dagens moderna Systembolaget bildades/startades?
- B. Vem var kassör i UNF-förbundet när det så kallade mellanölsförbudet trädde i kraft?
- C. Vem var sekreterare i förbundsstyrelsen för Nykterhetsrörelsens Scoutförbund (NSF) när Systembolaget återigen började ha permanent öppet på lördagar?

A _____

B _____

C _____